

[Hanne Budtz.]

ville blive produceret eller fremvist film i et andet forhold end i dag, selvom bevillingssystemet i Danmark blev ophævet.

Jeg synes dernæst, at der ligger noget kedeligt i dette formynderskab, at det er staten eller administrationen, der — om de i det hele taget kunne — skulle bestemme, hvilke film den danske befolkning skal se. Det kan den danske administration nemlig heller ikke, for sandheden omkring den kulturelle standard er jo, at der er to andre faktorer, der bestemmer, hvilke film vi skal se: for det første naturligvis filmsproducenterne — det er jo dem, der skaber filmene — og for det andet filmsudlejere, der er det betydningsfulde mellemlid. Biografejernes rolle er derfor alene at vælge mellem de eksisterende film.

Når det videre siges, at film beskæftiger publikums fantasi og tankegang, og man i samme åndedræt hævder, at derfor må det ikke være frie økonomiske faktorer, der gør sig gældende, men derimod uddeling af bevillinger til af ministeriet bestemte personer eller organisationer — ja, så synes jeg vi er inde på en højst ubehagelig tankegang, formynderskabet fra statens side, men så sandelig også på tanken om muligheden for at gøre uddelingen til en politisk magtfaktor. Når man er enig om — som det siges i betænkningen — at der kan ske, og at der sker en vældig påvirkning af folks tankegang, er man jo dermed ikke alene inde på spørgsmålet om brug af denne påvirkning, men også på problemet om, hvad dag der kan ske misbrug af den. Uanset om det er en regering, der er præget af socialistisk eller af borgerlig tankegang, er det en urimelighed, at uddelingen af sådanne påvirkningsmidler sker som den begunstigelse, det nu engang er under bevillingssystemet.

Hvem er det så, der efter den gældende lov kan få og faktisk får bevilling? Det er enten enkeltpersoner, kommuner eller organisationer — som også den højtærede minister var inde på. Det udvalg, der sidst afgav betænkning, kom til det resultat, at i en fremtidig lovgivning skulle organisationer ikke mere komme i betragtning, derimod stadig kommuner. Det er en efter min mening ejendommelig slutning, som jo er et af de mærkelige resultater af bevillingssystemet.

Jeg kan ikke forlige mig med den tankegang, at en kommune optræder som ansøger til en bevilling i konkurrence med skatteborgere, måske oven i købet med branchekyndige. Jeg har set et eksempel på, at driften af en biograf efter kommunens overtagelse af den blev betydeligt forringet. Der kræves nu engang fagkundskab for at kunne drive en biograf. At der så i et enkelt tilfælde er givet en kommune bevilling, hvor der ikke har været andre ansøgere, er der ikke noget at sige til, men det er altså et resultat af systemet. Lad mig tilføje, at mig bekendt er det kun socialdemokratiske kommuner, der hidtil har benyttet sig af muligheden for at drive biograf. En af begrundelserne for at give biografbevilling til en kommune, hvori der skulle bygges en ny biograf, har i den sidste tid været, at kun en kommune er i stand til at rejse den store kapital, der efterhånden kræves dertil, og det synes jeg er en noget ejendommelig begrundelse. For hvem er kommunen? Det er skatteborgerne, og det er ikke sikkert, at skatteborgerne ønsker deres penge investeret netop i en biograf, selvom den kan have det kulturelle formål, som ministeren nævnte. Det er netop udtryk for grundforskellen i vore politiske synspunkter: om det offentlige skal tage sig af den slags, eller det ikke skal det.

Hvad angår organisationerne, glæder det mig, at ministeren er enig med mig i det synspunkt, at landsomfattende organisationer stadig under det gældende system skal have en mulighed for at få en biografbevilling. Jeg kan ikke se, at der er noget urigtigt i at give bevilling til f. eks. en afholdsorganisation eller en svagbørnskoloni. Derimod kan jeg ikke finde det rimeligt, at en socialdemokratisk minister tildeler bevillinger til AOF. Jeg ved, at det efter den nye lovs gennemførelse kun er een bevilling, der er givet til landsorganisationen; før den tid var der givet 2 bevillinger til lokalafdelinger, men det vakte også en storm af protester og medførte en forespørgsel i landstinget af landstingsmand H. C. Andersen til daværende justitsminister Steincke. Man ser da heller ikke bevillinger givet hverken til FOF eller LOF. Ser man på fortegnelsen over, hvilke bevillingshavere af denne art der er, ser man, at der endvidere er Arbejdernes Fællesorganisation, som har 3 bevillinger, Arbejdernes Forsamlingsbyg-